

**Tytuł:** Technika i warunki wykonywania szczepień / Immunization techniques

**Słowa kluczowe:** ból szczepienie znieczulenie technika stres

**Keywords:** technique stress vaccination anesthesia pain

**Autorzy:**

dr Hanna Czajka - Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Krakowie

**Streszczenie:**

Technika i warunki wykonywania szczepień – szeroko pojmowane – mają istotne znaczenie dla osiągnięcia pozytywnych rezultatów tych działań, to jest wytworzenia prawidłowej odpowiedzi immunologicznej organizmu oraz minimalizacji niepożądanych odczynów poszczepiennych. Szczególnie istotne jest to, że szczepienia są rutynowymi i powszechnymi zabiegami medycznymi, związanymi z bólami i stresem, które nieodwrotnie towarzyszą dzieciom i ich rodzicom podczas pierwszych lat życia. Z tego względu ważne jest wprowadzenie szeregu procedur, których celem będzie redukcja tych nieprzyjemnych doznań. Procedury te obejmują znieczulenia miejscowe, podawanie przedszczepieniem sódki pętnów, karmienie piersią w trakcie szczepienia czy też odwracanie uwagi dziecka poprzez zabawy lub hipnozę. Udowodniono, że zaledwie 1% dzieci otrzymuje jakiegokolwiek środków farmakologicznych w celu eliminacji bólu podczas szczepienia. Według danych Światowej Organizacji Zdrowia corocznie wykonywanych jest 12 miliardów iniekcji, z tego około 5% to szczepienia u dzieci, a typy podawanych szczepionek wiążą się z regionalnym występowaniem chorób, sytuacją ekonomiczną danego kraju i priorytetami jego polityki zdrowotnej. Przykładowo, kanadyjski program szczepień obejmuje 17 jednostek chorobowych, a w okresie do osiągnięcia wieku szkolnego dzieci w tym kraju otrzymują po 20 iniekcji. W USA w tym samym okresie dziecko otrzymuje 14 różnych szczepionek, do 5 zastrzyków podczas jednej wizyty, co daje w sumie 26 iniekcji. Biorąc pod uwagę wszystkie szczepienia obowiązkowe i zalecane w okresie pierwszych 2 lat życia, polskie dziecko może otrzymać do 27 zastrzyków.

**Abstract:**

Generally techniques and conditions have important meaning for proper effect of the vaccination – a good immunological response of the organism and minimalization of adverse events following immunization. Particularly important is the fact that vaccinations are common and routine procedures inextricably connected with pain and stress in children and parents. Therefore it is possible to introduce many procedures, which can reduce the unpleasant feelings, e.g. regional anesthesia, sweet drinks before vaccination, breast-feeding during immunization or child-directed distraction. It has been proved that only 1% of children obtain pharmacological agents to reduce the pain during vaccination. According to WHO, 12 billion injections are administered in the world every year – about 5% are children immunizations. Types of administered vaccines are connected with regional epidemiological situation, economic situation of the area and health politics priorities. For example children in Canada are vaccinated against 17 diseases and get 20 injections before school age. In USA in the same period child gets 14 different vaccines, up to 5 shots during one visit and 26 injections in general. In Poland a child can get 27 injections during first 2 years of life, containing both compulsory and recommended vaccines.